Innovaties in de praktijk

Afval op afspraak

Presentatie door Ties van Haperen, programmamanager "Centrum zonder zak" tijdens het congres "Logistiek maakt ruimte"

In het centrum van Amsterdam wordt afval ingezameld met vuilniszakken. In de rest van Amsterdam is dit systeem al lang uitgefaseerd. Waar in andere wijken ruimte is in de ondergrond voor containers is daar in het centrum geen ruimte voor. De zware vuilniswagens zijn bovendien, vanwege de zwakke kademuren niet erg gewenst in het centrum.

Er is een alternatief nodig voor de praktijk van afvalinzameling met zakken die op straat worden gezet. De gemeente wil daar al heel lang van af maar het blijft lastig om een definitieve oplossing te vinden. Daarom is de pilot "Afval op afspraak" in de 9 straatjes bedacht.

Het 9 straatjesgebied telt 2000 huishoudens. Er zijn 500 bedrijven. Het probleem was complex met vieze straten door de vele zakken op straat en veel vrachtwagens van diverse commerciële inzamelaars die bedrijfsafval ophalen. Ondernemers mogen hun afval niet op straat zetten tussen het huishoudelijk afval van bewoners. Maar zij houden zich daar vaak niet aan waardoor er veel afval van bedrijven tussen het huishoudelijk afval komt. Ook wordt het afval heel weinig gescheiden. Alles belandt op één hoop.

Om al deze problemen op te lossen was een radicale oplossing nodig en dat is afval op afspraak. De gemeente zamelt al het afval in, huishoudelijk en bedrijfsafval. Dat betekent dat commerciële inzamelaars in dit gebied niet meer mogen komen.
De proef loopt inmiddels een paar jaar. Vorig jaar heeft een tussenevaluatie plaatsgevonden. Het aantal verkeersbewegingen van zware vrachtwagens is met 50% afgenomen. Er wordt meer afval gescheiden (meer dan gemiddeld in Amsterdam) en de meeste bewoners en ondernemers (55%) vinden het schoner op straat. Bovendien ziet de gemeente een toename in de inkomsten van bedrijven. Door een betere registratie (waardoor duidelijk is hoeveel afval er wordt opgehaald) is er minder ruimte voor misbruik van het reinigingsrecht. Dit laat ook zien dat als je het bedrijven makkelijk maakt, ze het ook goed willen doen.

De geleerde lessen uit de pilot laten zien dat niet iedereen iemand aan huis laat komen om het afval op te halen. Een aantal bewoners brengt het afval graag zelf naar de inzamelboot.
Het afval van huishoudens en bedrijven samen inzamelen gaat prima. Met uitzondering van een aantal grote hotels waarvan het ophalen van afval met een fiets of een pickup-auto niet te doen is. De ruimte voor overslagpunten is schaars. Mensen vinden het gebruik van een afvalverzamelboot prima totdat deze bij je voor deur komt liggen. Afval scheiden is niet altijd mogelijk. Met name in de krappe panden is er geen ruimte voor. Afval op afspraak is bovendien duur, het is arbeidsintensief daarom kan het systeem alleen daar worden ingezet waar het echt niet anders kan. Maatschappelijke kosten (en baten) zijn hierbij niet betrokken.